

ASSUR INVEST

Verzekeringsmakelaar

ASSUR INVEST NV

Antwerpsesteenweg 289
2390 Westmalle
FSMA 023875 A | RPR 0412.725.496
T 03 312 44 60 F 03 312 07 70
info@assur-invest.be
www.assur-invest.be

V.U. PAUL STRYCKERS - MEERHEIDEWEG 55 - 2980 ZOERSEL
P209223 AFGIFTEKANTOOR 2390 MALLE

Natuurpunt Voorkeempen

Driemaandelijks tijdschrift - Jaargang 20 nr. 79 juli-augustus-september 2021

ROEK: EEN VERVOLGDE VOGEL P. 4

NATUURPUNT VIERT JUBILEUM P. 7

www.natuurpuntvoorkeempen.be

Natuurpunt 20 jaar jong

Dag Voorkempense natuurliefhebber,

onze viering van 20 jaar Natuurpunt einde mei werd een klapper. De weergoden waren ons zeer wel genegen, maar ook onze vrijwilligers hebben alles in het werk gesteld om het geheel zo goed mogelijk te laten verlopen. Als ik de reacties mag geloven, zijn we daar met glans in geslaagd.

Dit feest kwam op een moment dat we stilaan weer mogen beginnen te dromen van meer vrijheid en van normale sociale contacten. Voor een vereniging als de onze is dat zeer belangrijk.

Mocht er iemand nog aan twijfelen: we staan er terug!

Op die 20 jaar is er enorm veel bereikt. Zowel ons ledenaantal als de oppervlakte van onze natuurgebieden is sterk toegenomen. En toch staan we maar aan het begin, want van heel veel dingen die wij doen zullen pas onze kinderen en kleinkinderen de vruchten plukken. Natuurpunt is als een boom van 20 jaar oud: hij begint stilaan zijn vorm te krijgen, maar het is nog een jonkie, en moet nog veel groeien.

Samen kunnen en zullen we dit realiseren.

Fijne zomer!

Peter

Inhoud

Activiteitenkalender	4
Roekenkolonies in Brecht en Malle	5
Feestweekeind 20 jaar Natuurpunt	7
Aanleg nieuw wandelpad Blommerschot	11
Paddenoverzet	12
Educatieve activiteiten	14
De juiste boom voor elke tuin	17
Natuurcrypto 2	19
Afdelingsnieuwtjes	20

***Natuurpunt Voorkepen** is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige afdeling van Natuurpunt. Verschijnt op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober. Werkten mee aan dit nummer: Marieke Berkvens, Chris De Roover, Peter Keustermans, Paul Stryckers, Lenn Stuyts, Gaby Thijs, Koen Van Keer, Herman Van Looken, Eric Van Peel, Glenn Vermeersch, Michel Viskens. Eindredactie en verantwoordelijke uitgever: Paul Stryckers.*

Voorzitter Natuurpunt Voorkepen: Peter Keustermans, 0475/58 69 18, peter_Keustermans@telenet.be

Ondervoorzitter en penningmeester: Walter d'Hertefelt, 0478/65 90 10, walter.dhertefelt@gmail.com

Secretariaat en ledenadministratie: Dirk Vanschoonbeek, 0477/65.50.91, dirk.vanschoonbeek.2390@gmail.com

De overige bestuursleden en de gebiedsverantwoordelijken (conservators) vind je op onze website natuurpuntvoorkempen.be

Voor 30 euro ben je lid met heel het gezin net zoals meer dan 123.000 andere gezinnen. Je lidmaatschap loopt één kalenderjaar. Word je vandaag lid dan blijf je lid tot eind 2021.

Foto voorpagina: vliegende roek in Loenhout. Foto Herman Van Looken.

Activiteitenkalender

JULI

zo 04	7u30-20u30	Vlinderuitstap - Hoge Venen
di 20	22u-24u	Nachtvlinderavond - Salfens Gebroekt

AUGUSTUS

zo 08	14u-16u30	Landschapswandeling - Hegte Heyde
za 21	7u30-12u	Op bezoek bij een vogelringer
vr 27	20u-23u	Nacht van de Vleermuis - kasteel De Renesse Westmalle

SEPTEMBER

vr 03	19u30-22u30	Start cursus zoogdieren - GC 't Gasthuis Wijnegem
za 04	14u-16u30	Spinnensafari - Zalfens Gebroekt
zo 05	11u-18u	Haringfeest Vrienden van Zoerselbos - bezoekerscentrum
zo 12	10u-12u30	Bomenwandeling - De Kluis-Blommerscot
za 18	14u-17u	Voedselbos - GC Westmalle (VELT)

Na een jaar onderbreking publiceren we bij dit nummer opnieuw een handige uitvouwbare activiteitenkalender. Het ziet er nu eindelijk naar uit dat we de meeste van onze activiteiten opnieuw normaal kunnen uitvoeren. Maar het ondertussen afgelegde covidparcours heeft ons geleerd dat dit er een van telkens opduikende nieuwe onzekerheden is. Dus meer dan ooit: raadpleeg onze website en abonneer je op onze flits zo beschik je steeds over de meest recente informatie.

Op p. 14 en 15 vind je enkele activiteiten die omwille van hun complex karakter niet werden opgenomen in de uitvouwbare activiteitenkalender.

Roekenkolonies in Brecht en Malle

Glenn Vermeersch

Voor de oppervlakkige waarnemer is het verschil tussen zwarte kraai en roek klein. Toch zijn er opvallende verschillen. De bouw van de kop van de roek is volledig op het voedsel zoeken in akkers en weiden afgestemd. De grote lichtgrijze snavel en het 'punthoofd' van de roek laten de vogel toe om in de grond op zoek te gaan naar ongewervelden. Hun wat sinistere uiterlijk en het feit dat ze zich graag voeden met zaai-goed maakten ze in het verleden vaak tot slachtoffer van vervolging. Daarnaast zijn roeken, in tegenstelling met de solitair levende zwarte kraaien, koloniebroeders. Het luide gekras van de kolonie in het parkbos van De Renesse ligt menig Mallenaar nog vers in het geheugen. Hoe dan ook, het zijn typische vogels voor de Noorderkempen met zijn afwisseling van weidse akkers en weilanden en bosjes.

Marieke Berkuens

doet al jaren onderzoek aan de roekenkolonies in onze streek. Voor Natuurpunt Voor-kempen brengt ze een stand van zaken uit.

Roeken in de Kempen; in de jaren '40 van de vorige eeuw werden hier de eerste broedkolonies gemeld. In die periode zijn schrale heidegronden in cultuur gebracht en in de nieuw gevormde weilanden en akkers vonden de roeken insecten voor hun opgroeiende jongen (o.a. regenwormen, emelten, ritnaalden). Sindsdien zien we een dynamisch beeld van hun aanwezig-

heid; ze doorstonden vervolging, landbouwgif en bomkap.

Sinds 1998 weten we vrij goed hoe het de kolonies van Brecht en Malle vergaat. In dat jaar werd in het kader van het Bijzondere Broedvogels Vlaanderen (BBV) project een begin gemaakt met jaarlijkse nest-tellingen tijdens de 1ste decade van april.

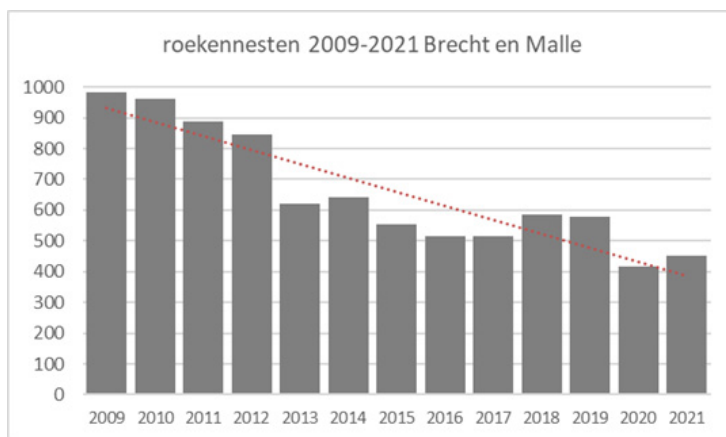
Een groepje enthousiaste tellers onder leiding van Etienne Van Rooy (†2007) ging aan de slag en zocht de broedkolonies op. Intussen is het aantal tellers ingeperkt tot 2 personen (M. Berkvens en A. Vrints) die het jaarlijks opvolgen onverminderd volhouden. Dat levert resultaten op betreffende nest aantal en verhuizingen van kolonies.

In de cijfers zien we een keerpunt in 2009. In de jaren 1998-2009 was het totale resultaat voor beide gemeenten >1000 nesten. Daarna ging het voortdurend bergafwaarts.

“Het feit dat roeken meer en meer foeragerend in de bermmen worden gezien, wil wel wat zeggen.”

Er is geen onderzoek voorhanden omtrent oorzaken van deze neergang. Tijdens het veldwerk worden wel veranderingen gezien in het roekenlandschap die het inkrimpen van de populatie kunnen verklaren. In het voorjaar wordt glyphosaat gebruikt om graslanden klaar te maken voor nieuwe teelt. Deze ‘oranje’ velden liggen in de omgeving van sommige kolonies. Het gif veroorzaakt achteruitgang van het bodemleven en de roeken wijken uit naar andere velden. Als de afstand tussen het voedsel en het nest groter wordt, dan heeft dat invloed op het nestsucces, want in dat geval vermindert de hoeveelheid die aangeleverd wordt. Het feit dat roeken meer en meer foeragerend in de bermmen worden gezien, wil wel wat zeggen.

In verschillende jaren werden tijdens tellingen enkele dode roeken onder nestbomen aangetroffen. Met enkele uitschieters: in 2003 vonden we in totaal 40 dode roeken onder de nestbomen van kolonie

Steenovens, een raadselachtige vondst, er waren geen sporen te zien van vervolging, het bosperceel is omringd door weilanden en akkers. In 2007 lagen in deze kolonie 14 kadavers. Eveneens in 2007 werden er in kolonie Halfvenheide 7 doden geteld. Er moet echt wel iets aan de hand geweest zijn in dat jaar, want tijdens een nestonderzoek in een Wuustwezelse kolonie werden toen in totaal 27 doden geteld (11 adulten en 16 jongen), een verdenking op landbouwgif ligt voor de hand. In de

Martine Berkvens

kolonie aan Mariënhove werden in 2019 7 dode roeken gevonden en tijdens het tellen viel een roek uit een boom en bleef zieltogend op de grond liggen (foto vorige bladzijde).

Het broedbos van de onfortuinlijke Wuustwezelse kolonie is inmiddels gekapt en verkaveld. Een reden voor verhuizen dus. In dit geval is een verhuizing evident. Maar er komen ook verhuizingen voor waarbij een oude kolonie wordt verlaten en een nieuwe locatie wordt bezet. De reden daarvoor is moeilijk te achterhalen. Een recent voorbeeld is het verdwijnen van roeken aan het Vormingscentrum Malle. In 2021 bleek de totale populatie van 21 koppels verdwenen, maar 960 meter verderop werd een nieuwe kolonie met 24 nesten geteld.

Bij de verhuizingen valt het op dat 'dennenkolonies' naar dennen verhuizen en 'loofboomkolonies' naar loofbomen. Het nestelen in grove dennen komt in andere gebieden niet veel voor, daarom zijn onze 7 locaties met dennenbos uitzonderlijk.

In de loop der jaren zagen de tellers grote kolonies verdwijnen. De eerste die verdween was de parkkolonie van De Renesse, deze bestond reeds van 1946 en bleef stabiel tot 2003; vanaf dat jaar werden

“De brandweer spoot de nesten uit de bomen, zelfs tot ver in april, de tijd dat er reeds jonge roeken in de nesten liggen.”

jaarlijks minder nesten geteld totdat het stil bleef in het voorjaar van 2016. Ook de kolonie van Steenovens verdween; in haar glorietijd werden 307 nesten (1999) geteld, in 2020 geen roek meer te bekennen. In de kolonie van parkdomein De Eester zien we in de afgelopen jaren een geleidelijke afname, in 2000 werden 465 nesten geteld, in 2021 nog slechts 70 nesten. Hierbij moet worden opgemerkt dat door ons niet in de gemeente Hoogstraten wordt geteld en de mogelijkheid bestaat dat er roeken naar deze aangrenzende gemeente zijn verhuisd. Daar telden Luc en Kristin Bastiaens vorig jaar 16 nesten in het centrum en 45 aan de watermolen. De historie van kolonies in Hoogstraten is ons verder niet bekend.

Roeken komen in de maand februari naar de nestlocaties en beginnen met het slijpen van takken naar de oude nesten of bouwen er nieuwe bij. De aanwezigheid van deze lawaaierige burens wordt nogal eens als overlast ervaren. In Brecht begonnen in 2003 met het vernietigen van nesten op drie locaties. De brandweer spoot de nesten uit de bomen, zelfs tot ver in april, de tijd dat er reeds jonge roeken in de nesten liggen. In 2006 kwam er een einde aan deze vervolgingen. Dit verdelen had weinig zin, want roeken zijn in staat om binnen enkele dagen een nest te bouwen, wat de vogels in Brecht dan ook deden. Bovendien zocht een aantal roeken van het gemeentepark een nieuwe locatie op, een 400-tal meter verderop -waar de

Herman Van Looken

Jonge roek. De bovensnavel is nog bepluimd.

omwonenden niet gelukkig mee waren. Echter, niet overal is men 'tegen' de roek; een bewoner bij kolonie Vormingscentrum vond het spijtig dat ze vertrokken waren, hij vond ze wel 'gezellig'.

In 2021 kregen we melding van een kolo-

nie bij Lochtens. Deze was door de tellers niet eerder opgemerkt. Het doorgeven van nieuwe vestigingen wordt door de roekentellers zeer gewaardeerd, daardoor blijven we een goed beeld houden van de ontwikkeling van de populatie.

Natuurpunt, de fusievereniging van De Wielewaal en Natuurreservaten, ging van start op 1 januari 2001. Dit is alweer 20 jaar geleden; tijd dus om te vieren! Dit gebeurt o.a. met een omgebouwde container die als mobiel infopunt een hele reeks afdelingen aandoet. Eind mei was het de beurt aan Natuurpunt Voorkempem.

Eric Van Peel

maakte onderstaand verslag van het gebeuren en beleefde hiermee tevens zijn debuut als 'reporter' van onze afdeling.

Een gevarieerd en sympathiek programma en het eerste echte zomerzonnetje deden heel wat volk afzakken naar Eindhoven voor het lokale feestweekend ter gelegenheid van 20 jaar Natuurpunt.

Het begon al vrijdagavond. Tussen half tien en twaalf uur ging een dertigtal mensen, van heel jong tot al iets ouder, op stap, het bos in. Eerst genietend van de mooie landschappen en een hoorbare en

Eric Van Peel

De fraai uitgevoerde container die als mobiel infopunt dienst deed.

zichtbare koekoek in de zomerse schemering, speurde vervolgens de ene groep naar vleermuizen en de andere naar nachtvlinders.

De vleermuizengroep kwam met behulp van batdetectors vooral de dwergvleermuis op het spoor, en ook een enkele laatvlieger. Batdetectors zijn bijzondere handige toestelletjes om die dieren te spotten en haast onmisbaar om ze te determineren. Een beetje jammer was wel dat de grote rosse vleermuis (of vroegvlieger) niet te zien was. Misschien was het toch nog wat te kil en was het aanbod aan insecten na de voorbije koele periode nog niet voldoende groot voor de grote rosse.

De laatste decennia zijn de vleermuizenpopulaties zich goed aan het herstellen. Het verminderde gebruik van giftige insecticiden werpt zijn vruchten af. Er zijn beschermende maatregelen en er is aandacht voor ruimtes waar ze hun winters kunnen doorbrengen. Een leuke bijzonderheid van vleermuizen is het verloop van de voortplanting. In het najaar paren mannetjes en vrouwtjes, maar er is dan nog geen

bevruchting. Het wijfje houdt het zaad van het mannetje bij en pas na de winterslaap komt er een eitje vrij dat dan bevrucht wordt met het bewaarde zaad. De wijfjes vleermuizen trekken zich dan terug in een soort kraamkolonies waar geen mannetjes in de buurt komen. Daar worden in juni/juli de jonge batjes geboren.

Het vleermuizengroepje ging terloops ook even buurten bij de andere groep. Die had zich in het bos geïnstalleerd rond een drietal lichtbakken die de nachtvlinders in de val lokten. Na determinatie mochten al de motjes en vlindertjes uiteraard hun nachtelijke vlucht verderzetten. Dat determineren is puur ambacht. Hier geen apparaatjes, geen motdetector of zoiets, maar gewoon parate kennis van de aanwezige gids, een levende Obsidentify. De gekste namen hebben die beestjes. Voor mij, als vlinderleek, allemaal nogal moeilijk te onthouden, maar bijvoorbeeld de hazelaaruil is me wel bijgebleven. Andere prominente gasten in en rond de lichtbakken waren meerdere uit de kluiten gewassen meikevers die net als de vlinders en motten aangetrokken werden door het licht van

Eric Van Peel

Op mottentocht...

de vallen.

De vleermuizengroep nam voor de terugtocht het gloednieuwe blauwe wandelpad. Het was flink donker maar toch voelde je zo de charmes en het potentieel van dit toffe traject. Erg uitnodigend om later dit weekend eens bij daglicht te komen verkennen. Na een eindsprintje onder impuls van onze zorgzame vleermuizengidsen waren we net voor twaalf uur terug aan het vertrekpunt. Oef, we hoefden ons niet op te splitsen in groepjes van drie... Daarmee zat de eerste activiteit van het weekend erop. Een mooie kijk op het rijke leven in de nachtelijke natuur.

Was vrijdagavond al een leuk voorproefje, op zaterdag kwam het feestweekend helemaal op dreef. Aan het onthaalpunt bij de kerststal was er een gezellige bedrijvigheid. Veel bezoekers, leden en sympathisanten, konden eindelijk weer eens genieten van een zonovergoten terrasje met lekkere Gageleer of andere verfrissingen. Er was informatie in de verrassend knap ingerichte container, een leuk modderpad en een uitkijkpunt. Een gezellig bandje maakte het met knusse jazzy muziek allemaal nog wat feestelijker.

Verder stond er op het programma de mogelijkheid om een wandeling te maken

langs het rode en (nieuwe) blauwe wandelpad. Daar was het een stuk rustiger dan aan het onthaalpunt. Blijkbaar zijn niet alle bezoekers afgezakt naar het kruis aan Blommerschot om de wandelpaden te verkennen. Nu ja, het voorbije jaar hebben we allemaal massaal veel gewandeld maar we misten wel ons terrasje... Misschien wilden we, nu het weer eens kon, dan liever nog eens bij pot en pint wat bijpraten. En die paden, die liggen er de komende weken ook nog wel!

En dat klopt. Maar dit weekend was er natuurlijk wel die leuke extra inkleding met infobladen, zoek- en doe-vraagjes, en ook verschillende vrijwilligers die je langs het parcours verwelkomden en wat leuke weetjes meegaven. Ik weet nu dat een groep reeën een sprong genoemd wordt. Ik werd attent gemaakt op de elegant rondfladderende beekjuffer om en rond de mooi meanderende Delfte Beek. Ik leerde dat die beek deels door een Ferrarisbos liep. Een

Peter Keustersmans

Het blotevoetenpad: natuurervaringen voor de allerjongsten!

Ferrarisbos is een bos dat al op de Ferrariskaarten van circa 1780 bebost was en sindsdien ononderbroken bos gebleven is. Zulke oude bossen hebben een specifieke flora die je niet vindt in nieuwere bossen. Dalkruid en het lelietje van dalen zijn zo typische getuigen van zulke bossen en zie je ook om en rond de Delfte Beek.

“Ik weet nu dat een groep reeën een sprong genoemd wordt.”

Grotendeels kent die beek een typische meanderende loop. Toch is ze, net als vele andere waterlopen in Vlaanderen, in het verleden ook op een deel van haar traject rechtgetrokken. Nu we meer en meer problemen ondervinden met toenemende droogte, wordt gezocht naar manieren om water te bufferen, langer op te houden en meer tijd te geven om de bodem te infiltreren. Een manier om dat te doen is het herstellen van de meanderende loop van rechtgetrokken beken en rivieren. Ook voor de Delfte Beek wordt die mogelijkheid onderzocht. In het kader van dat onderzoek is er langs de beek een meetpunt geïnstalleerd. Dat wijst er dan toch op dat de piste ernstig te nemen is.

Verder wandelend kwamen we nog langs een aantal topstukjes qua landschap en natuur. Een vennetje dat een upgrade gekregen heeft en waar heide en zonnedauw opnieuw opgedoken zijn, een vrij groot en jong berkenbestand (“een kraamkamer voor reetjes”), een buizerdnest, en last but not least een rabattenbos. Voor mij en wellicht voor velen een nog relatief onbekend gegeven. Rabatten is de naam die men geeft aan een bepaalde bodemstructuur in bossen. Het bestaat

uit vele parallelle grachtjes en zandruggen van telkens enkele meter breed en pakweg een dikke halve meter hoogteverschil. In de achttiende en negentiende eeuw paste men deze methode toe om bossen te kunnen aanplanten op terreinen die zich daar niet zo maar toe leenden. Bijvoorbeeld op erg natte ondergronden voerden de grachtjes van die rabatten het water af terwijl op de hogere ruggen de bomen aangeplant werden. Maar ook om heidegronden te bebossen werd deze techniek toegepast. Bomen konden in de opgehoopte aarde makkelijker wortelen dan in de vaak verharde heidebodem. In de grachtjes hoopte organisch materiaal zich op en vormde humus die erg welkom was in de schrale heideomgeving.

Met dit weekeind heeft Natuurpunt zich opnieuw sterk op de kaart gezet als dynamische en competente partner in natuurbehoud en beheer. Voor mij persoonlijk was dit zeker een aangename kennismaking met deze energieke afdeling Voorkepen. En dan heb ik het zowel over het landschap en de natuurgebieden als over de vrijwilligers die ik ontmoette. Mij ga je zeker nog vaker tegenkomen om en rond Blommerschot en omstreken.

Langsheen het nieuwe wandelpad stonden vrijwilligers toelichting te geven.

Aanleg nieuw wandelpad Blommerschot

Peter Kaustermans

Het plan bestond al van vorig jaar, maar werd door de coronabeperkingen steeds weer uitgesteld. Toen het werken in ploegjes van maximaal vier personen opnieuw werd toegelaten, werd de knoop doorgehakt: het nieuwe wandelpad moest geopend kunnen worden tijdens het jubileumweekeind van eind mei. Eerst werd het tracé uitgezet met behulp van kleine bamboepiketjes. In februari volgde de plaatsing van de palen, weliswaar zonder pijltjes omdat het nog moeilijk was om tussen de verschillende palen in het pad terug te vinden. Toen het werk gedaan was, merkte een van onze vrijwilligers op dat het pad pal onder het nest van een buizerd door liep. Zou dat wel een goed idee zijn? Niet dus, en we verlegden prompt een deel van het tracé. De paal aan het begin van het pad, aan de rotonde van het kruis, verdween kort na de plaatsing. Onze beheerploeg zette een nieuw exemplaar, ditmaal in een betonnen fundering... Toen

verspreidden we een oproep onder onze vrijwilligers om het nieuwe pad eens uit te proberen. Dit om hun opmerkingen te kunnen meenemen maar ook om het pad al zoveel mogelijk in te lopen. Tegen het moment van de opening was het pad klaar en konden de pijltjes aangebracht worden. Het nieuwe 'blauwe pad' was een feit. De combinatie met het al bestaande 'rode pad' maakt dat nu een mooie rondwandeling in Blommerschot gemaakt kan worden. Laatstgenoemde brengt de wandelaar langs de Delfte beek, het heidevennetje en het Ferrarisbos, eerstgenoemde voert o.a. over een landduin, wat -met veel inlevingsvermogen- een beetje 'Ardennegevoel' oplevert.

Paul S.

Paddenoverzet

Aan al de vormelingen van St. Laurentius was er een tijdje geleden gevraagd wie er graag padden wou overzetten. Andere jaren wordt dit met al de vormelingen samen gedaan maar dat kon nu niet door corona. Daarom werd er dit jaar gevraagd wie dit met zijn gezin wou doen. Ik wou dit heel graag eens doen.

Woensdagavond 10 maart om 19 u hadden mijn mama en ik samen met een ander gezin afgesproken met Walter van Natuurpunt om padden over te zetten aan huize Walden. Ik keek echt uit naar de paddenoverzet en was heel benieuwd hoe dit zou worden gedaan. Ik was ook echt blij toen ik zag dat het andere gezin mijn klasgenoot en vriend Senne was samen met zijn broer Sam en zijn mama. Toen we allemaal onze fluovest aanhadden en onze zaklamp hadden, konden we beginnen. Walter gaf ons eerst uitleg over de paddenoverzet en wat we gingen doen en daarna begonnen we aan onze toer. We hadden ook goed weer voor de paddenoverzet: regen en een goede temperatuur. Er was misschien alleen een beetje te veel wind. Tijdens de toer gaf Walter ons ook nog veel uitleg. Hij

weet er heel veel van en kan er leuk over vertellen.

De eerste keer een pad aanraken was wel wat raar en ik was wel blij toen Walter zei dat ik mijn handschoenen mocht aandoen. Op sommige plaatsen zaten er zoveel padden dat we goed moesten opletten waar we gingen. Toen de emmer bijna vol was, zijn we de padden en kikkers naar de vijver gaan doen want ze wilden er al terug uitklimmen. Walter heeft al de padden en kikkers geteld terwijl hij ze in de vijver zette. Daarna zijn we nog voor een tweede keer rond geweest en hebben we de emmer nog eens goed kunnen vullen. In totaal hadden we 15 groene kikkers, 7 bruine kikkers, 103 mannetjes padden en 91 koppels overgezet. In totaal hadden we 285 padden. Dit was een goede start voor de vormelingen. Helaas hebben we ook 5 dode padden gevonden.

Het was een hele leuke avond en ik heb ook veel interessante dingen bijgeleerd. Ik zou zeker nog eens padden willen gaan overzetten.

Lenn Stuyts

DOMEIN DE RENESSE VZW

Domein de Renesse vzw is een socio-culturele vereniging met een hart voor natuur en cultuur.

We hebben een bijzondere aandacht voor erfgoed (het kasteel en park), animatie (gidsbeurten, kinderanimatie) en cultuur (organisatie van verschillende activiteiten). We willen bovendien de toeristische troeven van onze gemeente in de kijker zetten.

BIJ ONS KAN JE GENIETEN VAN...

- een gezellig **kasteelcafé** op zondag- en maandagnamiddag van 13u tot 18u (in de zomer ook op zaterdagmiddag van 14u tot 18u)
- allerlei **interessante activiteiten** voor jong en oud (boekenmarkten, tentoonstellingen, gidsbeurten, kindervertellings, concerten, ...)
- de mogelijkheid tot **huren van zalen** voor feesten, recepties, fotoreportages, vergaderingen, ...
- een **prachtig park**, met merkwaardige uitheemse bomen zoals de sequoia. Vanaf de parking van het kasteeldomein kan je twee bewegwijzerde wandelpaden volgen: het Wolfkapelpad (5 km) en het De Renesse-Salphenpad (11 km).

STEUN ONZE VZW

- **word lid** en geniet van extra voordelen
- doe mee als **vrijwilliger**
- abonneer je gratis op de **digitale nieuwsbrief** via onze website
- volg onze **Facebook- en Instagrampagina**

DOMEIN DE RENESSE VZW

- 📍 Lierselei 30, 2390 Oostmalle
- ☎ 03 311 55 91
- 🌐 www.domeinderenese.be
- ✉ info@domeinderenese.be
- 📘 facebook.com/domeinderenese
- 📷 instagram.com/domeinderenese

Domein de Renesse
Kasteel, natuur, cultuur en meer

Cursus: Zoogdieren (Wijnegem) - Vanaf 3 september 2021

Wist je dat er in onze Vlaamse natuur ongeveer 70 wilde zoogdiersoorten rondlopen, -zwemmen of -vliegen? Net als wij hebben ze een constante lichaamstemperatuur en brengen ze levende jongen ter wereld, die ze met de grootste zorg omringen. Tijdens de zoogdierencursus 'full option' combineert lesgever Joeri Cortens theorie met de belangrijkste methoden om deze geheimzinnige dieren te inventariseren. Hij licht dus niet alleen de soorten en hun levenswijze toe, maar we gaan ook vleermuizen beluisteren met een bat-detector, braakballen pluizen, muizen vangen met live-traps en spoorzoeken. Duik mee de nacht in en laat je onderdompelen in de wondere wereld van onze zoogdieren.

Als dit je aantrekt, wacht dan niet met inschrijven, want de plaatsen zijn beperkt.

Prijs

De inschrijvingsprijs is 72 euro voor leden van Natuurpunt. Niet-leden betalen 80 euro.

Aantal plaatsen vrij: 20

Deelnemen

Online inschrijven via

<https://www.natuurpunt.be/agenda/cursus-zoogdieren-wijnegem-46510>

Locatie, data en uren

03/09/2021, 19u30-22u30, in GC 't Gasthuis, Wijnegem

10/09/2021, 19u30-22u30, in GC 't Gasthuis, Wijnegem

17/09/2021, 19u30-22u30, locatie nog af te spreken

24/09/2021, 19u30-22u30, in GC 't Gasthuis, Wijnegem

25/09/2021, late namiddag-vroege avond, Weerterbos (carpooling)

08/10/2021, 19u30-22u30, in GC 't Gasthuis, Wijnegem

15/10/2021, 19u30-22u30, in GC 't Gast-

Michel Viskens

huis, Wijnegem

23/10/2021, uren en locatie nog te bepalen

GC 't Gasthuis - Turnhoutsebaan 199, 2110 Wijnegem

Begeleider

Joeri Cortens | Natuurpunt CVN

Organisatie

Natuurpunt Schijnvallei - info@schijnvallei.be - 03/354 55 06

Natuurpunt Schijnbeemden

Natuurpunt Antwerpen Stad

Natuurpunt Voorkempen www.natuurpuntvoorkempen.be

Mede-organisatoren

Natuurpunt CVN

Uitstap naar de Uitkerkse Polder - 10 oktober 2021

500 hectare poldergraslanden, laantjes, rietland, ganzen en weidevogels. Natuurgidsen wandelen met ons mee van vogelkijkwand naar weiland. We kijken naar de zware kleigronden, de graslanden, de geschiedenis van de kustpolders en de bedoelingen van het beheer van dit reservaat van Natuurpunt. Wandeling ongeveer 10 kilometer. Geschikt voor kinderen. Tijdens de middag-pauze kan een eigen lunchpakket gebruikt worden op het terras. Er zijn dranken te verkrijgen. Best draag je stevig schoeisel. Maximum 50 deelnemers.

Locatie en uren

Vertrek om 8u aan brandweer Westmalle, Antwerpsesteenweg 246. Ook haltes in Schilde en Wommelgem. Einde 19u30.

Prijs

Leden: € 15 ; niet-leden: € 20 (inclusief

busreis en gids)
Inschrijven voor vrijdag 24 september door opgave naam, telefoonnummer, aantal deelnemers, opstapplaats en vermelding 'daguitstap' via info@schijnvallei.be. De inschrijving is pas definitief na storting op rekeningnummer van Natuurpunt Schijnvallei vzw met rekeningnummer: BE67 9791 3075 4587 met vermelding van naam deelnemer(s), 'daguitstap' en opstapplaats.

Info

Natuurpunt Schijnvallei, 03/354 55 06, info@schijnvallei.be

Organisatie

Natuurpunt Schijnvallei i.s.m. Natuurpunt Voorkempen, Natuurpunt Schijnbeemden en Natuurpunt Antwerpen stad

Film 'Holland, Natuur in de Delta' - 21 november 2021

Holland – Natuur in de Delta is een (her) ontdekking van Nederland; een ode aan onze rivieren en kustgebied en de rijke natuur die zij onze delta brengen. De zeearend strijkt neer in een hoge boom aan de rivier. Hij is hier al eeuwen niet geweest en herkent het gebied nauwelijks. Lang is de natuur de grootste kracht geweest in het deltagebied dat nu Nederland heet. We zien de ontwikkeling naar onze tijd door de ogen van verrassende, kenmerkende dieren die de rivierdelta al lang voor ons bevolkten. Naast de zeearend is dat bijvoorbeeld de bever, net als wij barrières bouwend en geulen gravend tegen het water. Maar ook de haas 'de cheetah van de polder', het onbekende pimperlblauwtje en de epische reis van het stekelbaarsje naar zijn paaigronden. Zij laten ons de dynamische wereld boven en onder water

zien.

Locatie en uren

Theaterzaal GC 't Gasthuis, Turnhoutsebaan 199, 2110 Wijnegem
• Voorstelling 1: 14u-15u45
• Voorstelling 2: 16u-17u45

Prijs

Leden: € 4 ; niet-leden: € 5. Kaarten enkel vooraf te bestellen via BE67 9791 3075 4587 van Natuurpunt Schijnvallei

Info

Natuurpunt Schijnvallei vzw, 03/354 55 06, info@schijnvallei.be

Organisatie

Natuurpunt Schijnvallei

ESTAMINET
PREMIUM PILS

P r a a t c a f é
O o s t m a l l e b a a n 9 9
2 9 8 0 Z o e r s e l
w w w . s u r c e l e . b e

Like us on Facebook

Perkplanten Van Deun - Hofmans

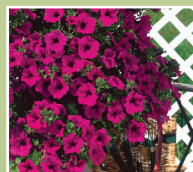
is reeds meer dan 30 jaar HÉT adres voor een ongezien assortiment geraniums, perk- en terrasplanten!

**11.000M² GEGARANDEERD
TUINPLEZIER.**

**Enorme keuze in hang-,
stam- en stekperkplanten**

ALLES UIT EIGEN KWEEK.

Topkwaliteit aan voordelige prijzen

Perkplanten

Van Deun - Hofmans

Westmallebaan 91 • 2980 Zoersel

T 03 312 45 46

GEOPEND: ma - za 08u30 - 18u00

Tijdens de maand mei tevens geopend:

Zondagen 09u00 - 13u00

Feestdagen 09u00 - 17u00

www.perkplanten.com

De juiste boom voor elke tuin

Vorig jaar verscheen het lijvige *De juiste boom voor elke tuin* door Martin Hermy, emeritus hoogleraar groenbeheer, natuurbeheer en ecologie aan de KU Leuven. De wetenschappelijke carrière van Hermy begon als onderzoeker aan boscologie. Dit was niet evident voor een bioloog/plantkundige, in een sector die destijds voorbehouden leek aan de bosbouwingenieurs. (Ik herinner me nog de speciale geladen sfeer tijdens de verdediging van zijn doctoraat.) In 1993 verscheen van zijn hand bij het Davidsfonds het magistrale *Bossen van Vlaanderen* (een titel waar hij niet blij mee was omdat het boek over de bossen van West- en Oost-Vlaanderen handelt, maar de uitgeverij wilde aanknopen bij een populaire gelijknamige televisiereeks uit die tijd. Coauteurs waren Paul Van den Brempt en Guido Tack.) Een aanstelling bij het toenmalige Instituut voor Natuurbehoud (nu INBO) bracht hem naar het domein Kiewit in Hasselt. Daar realiseerde hij een heemtuin op ecologische basis, volgens de principes van de Nederlandse ecooloog Ger Londo. Dit gaf al aan dat zijn

interesse ook buiten de bossfeer te situeren was. Toen hij benoemd werd tot hoogleraar in Leuven, gingen zijn werkzaamheden steeds meer in de richting van de sector van het groenbeheer. Hermy wordt wel eens de 'pionier van de groendaken in Vlaanderen' genoemd. Het is binnen het groenbeheer dat het hier besproken boek te situeren valt.

Tijdens het lezen van het boek krijg je wat de indruk dat er twee auteurs aan het werk geweest zijn. De eerste hoofdstukken lezen als een ernstige cursus ecologie- en groenbeheer. Wie de moeite neemt om de soms (onvermijdelijk) wat stugge tekst met heel veel eindnoten en kaderstukjes goed in zich op te nemen, verkrijgt een stevige theoretische basis om met bomen aan de slag te gaan. Vanaf hoofdstuk 4 gaat het over tuinen en de bomen die er kunnen groeien. Hier komt de bomenliefhebber Hermy naar voor. Hier geen afstandelijk wetenschapper meer, maar iemand die zijn persoonlijke voorkeuren de lezer niet wil onthouden. De hoofdmoot van het boek leest als een becommentarieerde catalogus van een boomkwekerij, waarbij de bomen gegroepeerd staan volgens bepaalde eigenschappen: zuilvormige bomen, droogtetolerante bomen, bomen voor de schaduw, bomen met welriekende bloemen of bladeren, bomen met eetbare vruchten, bomen voor bijen, enz. In totaal zijn er zo 23 lijsten. De hoofdmoot van de besproken soorten zijn exoten. Op het eerste gezicht lijkt dit verrassend, als je de ecologische achtergrond van de auteur in rekening brengt. Is Hermy 'bekeerd' tot het exotisme?

Al in het voorwoord wordt een en al duidelijk gemaakt. Als plantkundige raakte Hermy steeds meer overtuigd van het belang van bomen. Ze leveren specifieke diensten zoals koeling, CO₂-vastlegging, stofvang, ze hebben hun eigen vorm van

intelligentie, kortom het schrijven van het boek werd voor de auteur een ontdekkingsstocht in de wondere wereld van de bomen. In die zin sluit zijn werk goed aan bij de 'bomenhype' die is ontstaan met de werken van o.a. Peter Wohlleben (hoewel Hermy zich ver af houdt van de antropomorfismen van laatstgenoemde). Maar Hermy schrijft ook uit woede, omdat overall bomen verdwijnen in onze woon- en leefomgeving: 'woede omdat nog maar eens deze natuurlijke energiecentrales, zo nodig voor alle leven op aarde, moeten wijken voor zonnepanelen' (p. 5). In Vlaanderen moet koortsachtig gezocht worden naar ruimte voor nieuwe bossen, terwijl er plaats is voor miljoenen bomen in tuinen, langs wegen en op daken. Bomen alleen zullen de klimaatverandering niet tegen gaan, aldus Hermy, maar ze kunnen de klimaatverandering temperen en de gevolgen afzwakken. Een belangrijke reden dat bomen gekapt worden, is dat ze te groot worden voor hun groeiplaats. Bij de keuze van een boomsoort wordt dat aspect vaak over het hoofd gezien. Dus besliste Hermy om een boek te schrijven over bomen die kleiner blijven dan 12 meter en die bovendien aangepast zijn om in een tuinmilieu op te groeien, waarbij klimaatverandering niet over het hoofd wordt gezien.

Hermy wijst dus op de positieve invloed die bomen hoe dan ook op hun omgeving uitoefenen, wat hem brengt tot de stelling 'beter een exotische boom dan geen boom'. Niet toevallig is de eerste lijst die je in het boek tegenkomt die van de van nature in West-Europa voorkomende boomsoorten. Die lijst is opvallend kort vergeleken met die van andere werelddelen. Beperk je deze lijst tot Vlaanderen, dan hou je 34 soorten over. (Wat nog te ruim is, als je de soortensamenstelling per ecoregio, b.v. de Kempen, bekijkt.) Als je er bovendien het 12 meter criterium op toepast, kom je uit op amper 12 soorten (nog te verminderen in functie van de ecoregio). Vandaar de keuze van de auteur om

ook exotische soorten in zijn overzicht te betrekken. Als ecooloog beseft hij dat deze keuze niet door iedereen als evident zal worden ervaren. Op meerdere plaatsen wordt de 'moeilijke discussie' inheems versus uitheems (p. 35 e.v.) en de mogelijke invasiviteit van exoten (p. 149 en p. 157 e.v., met lijst van invasieve boomsoorten in Europa) besproken. Tenslotte worden de weinige geschikte inheemse boomsoorten door de auteur zeker niet onder de mat geschoven. Integendeel, kiezen voor inheemse soorten is volgens hem nog steeds een verstandige keuze, zij het vooral voor tuinen op het platteland omdat de lokale omstandigheden er nog meer aansluiten op de natuurlijke. Een aparte tabel op p. 282 bevat 15 soorten.

Het feit dat Natuurpunt Voorkempen en andere organisaties zoals de regionale landschappen de klemtoon blijven leggen op het gebruik van inheemse houtgewassen hoeft dus niet in tegenspraak te zijn met Hermy's boek. Uitheemse bomen kunnen zeker nestplaats voor vogels bieden, en als het insectenbloeiers zijn voedsel voor bijen, maar de begeleidende biodiversiteit kan niet tippen aan die van inheemse soorten. Ook dit lees je in het boek van Hermy! Een tabel (p. 58) geeft het aantal insecten dat een boomsoort tot voedsel neemt (zgn. fytofage soorten). De inheemse zomer- en wintereik tellen 423 soorten; de Amerikaanse eik slechts 12. Bekijken we de soorten die geschikt zijn voor tuinen, dan zijn de cijfers voor eenstijlige meidoorn 209, voor sleedoorn 153, voor hazelaar 106 en voor wilde lijsterbes 58. Ook wilgen scoren bijzonder hoog. De tabel geeft voor 5 niet nader genoemde inheemse soorten 450 insectensoorten; niet al deze wilgensoorten zullen voor tuinen geschikt zijn.

Slotsom: het boek van prof. Hermy is zeker geen eendagsvlieg. Wie een ruime belangstelling heeft voor bomen, heeft met dit werk zeker een voltreffer in handen. Maar

probeer, eenmaal je enthousiast geraakt bent voor de visie van de auteur, toch ook de echt inheemse soorten een plaats te geven in je tuin. In volgende edities van dit tijdschrift komen we zeker op dit thema terug!

Hermy, M. (2020) De juiste boom voor elke tuin, uitg. Sterck & De Vreese, 384 p.

In ons volgende nummer gaan we dieper in op deze thematiek. We gaan dan na welke inheemse soorten bomen en struiken we kunnen aanplanten, rekening houdend met de inzichten van prof. Hermy.

Paul S.

Natuurcrypto 2

A	metamorfose	A		16				19	2	19			16				
B	pure natuurliefhebber	B				24	6			14							
C	kindauteur	C						5			11			18	7	11	
D	milieuvriendelijke tape	D		15			21			15							
E	halsband voor katten (Fr.)	E		3				1	5								
F	grensoverschrijdend dier	F					22			19	17			1			
G	Meer groen! (Fr.)	G		8			6			2			6				
H	hippodroom	H		10	15	3				16					23		
I	sedentaire schimmel	I					14	13	20								
J	hooiwagen of mijt	J		12	12					20			13				
K	onzichtbare hofdienaar	K				23	9	22			4					11	
L	boerentaks	L					4				10		18			9	17
M	pony met gouden teugels	M		24	8			12						21	7		

Chris De Roover maakt natuurcryptogrammen. Niet voor half-uitgeslagen leden! Neem je de uitdaging aan? Los de puzzel op en stuur het woord dat je verkrijgt in de eerste verticale kolom naar onze secretaris dirk.vanschoonbeek.2390@gmail.com. Doe dit voor 15 juli. Uit de goede inzendingen loten we een winnaar.

Op www.cryptochris.be vind je tips, meer opgaven en (vanaf 15 juli) de oplossing.

Ook dit nog...

Hallo allen, hier een briefje van de Paasvos

Paasmaandag 2021, ik deed mijn ogen open en dacht, amaaai wat een weer, ik blijf lekker in mijn nestje ... maar beloofd is beloofd, ik moet paaseitjes gaan brengen.

Samen met Walter (van Natuurpunt) gingen we op stap. Eerste halte 'Woonzorg Ter Bleeke' waar we twee grote manden paaseitjes hebben gegeven aan die fantastische mensen van de verzorging. Dan zijn we langs de buitenkant - Coronaproof hé - bij de bewoners die aan het raam zaten, gaan wuiven en gekke bekken trekken, wat ze heel leuk vonden en ik ook trouwens!..

Verder op stap naar de kindjes die thuis op mij stonden te wachten, wat een blijde gezichtjes. Na enkele km begonnen mijn pootjes een beetje moe te worden maar

hup naar de volgenden, de kids van JNM. Die waren zeer enthousiast om mij te zien en een beetje teveel energie hadden die kinderen, want ze daagden mij uit om een spelletje mee te spelen... pppffff ... ge wordt daar zo moe van! Ik ben ook niet meer van de jongste hoor.

Het is een heel leuke voormiddag geworden maar tegen de middag was ik blij dat ik kon gaan rusten in mijn warm nestje om af en toe ook een lekker paaseitje te snoepen.

Lieve vossengroetjes en tot volgend jaar,
de Paasvos

Blommywood

Deze benaming uit de mond van onze voorzitter Peter is geenszins vergezocht. De omgeving van het kruis van Blommerschot blijkt een bijzondere aantrekkingskracht uit te oefenen op filmmakers, zelfs uit het buitenland! Nadat vorige winter opnamen werden gemaakt voor een Britse versie van de in Vlaanderen populaire televisiereeks Professor T., was het in mei de

beurt aan een filmploeg voor Hidden Assets, een Iers-Canadees-Belgische coproductie. Hopelijk gaat het niet zo hard als met de reeks Game of Thrones, die mondiaal massatoerisme op gang trok naar bepaalde plekjes, zoals een monumentale beukendreef in Noord-Ierland...

Paul S.

Betalen met Payconiq

Om een mededeling te kunnen invoeren met payconiq moet je eerst een payconiq-account aanmaken. Met deze account koppel je payconiq aan je bestaande zichtrekening; en dus ook aan je banking app.

Als dat gebeurd is kun je wel een mededeling invoeren met je betaling.

Meer info vind je op <https://www.payconiq.be/nl/faq/hoe-installeer-ik-de-payconiq-by-bancontact-app>

Niet voor lidmaatschap. Steeds reden van betaling vermelden!

Gratis onze vereniging steunen via jouw online-aankopen

OXFAM
Wereldwinkels

Bestuur

Bestuur afdeling Voorkepen

Zie op p. 2. De overige bestuursleden vind je op onze website natuurpuntvoorkepen.be

Bestuur Kern Zoersel

Voorzitter: Paul Stryckers, 0475/53 37 53
stryckers.mertens@skynet.be

Secretaris: Bob Peeters, 03/383 46 25, robert-peeters@telenet.be

Penningmeester: Griet Decock, 0473/66 88 65
grietdck@hotmail.com

Projectnummers Natuurpunt Voorkepen

Mogen we op jouw steun rekenen? Stort je gift op het rekeningnummer **BE56 2930 2120 7588** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 te 2800 Mechelen. Opgelet! Vergeet in de mededeling niet te vermelden dat het om een gift gaat en het projectnummer, anders komt je gift niet automatisch naar onze afdeling. Je krijgt het fiscaal attest automatisch toegestuurd in het voorjaar 2022, en het bedrag van je gift wordt automatisch ingevuld in je elektronische aangifte.

Projectnummers:

Afdeling Voorkepen	3794
Vallei van de Delfte Beek	7720
Schijnvallei Zoersel	7798
Bonte Klepper	7106
Hegte Heyde	7758
Heiblok (Zoerselbos)	7719
Marbelenven	7211

Paul Stryckers

Het Groot Schijn is het verbindend element in ons reservaatproject Schijnvallei Zoersel.

Uniek in Vlaanderen: het Natuurhuis Brialmont

Antwerpen krijgt een natuureducatief centrum voor 'natuur in de stad' en Natuurpunt zal een cruciale rol spelen in de werking.

Op 1 april (jawel) mochten we eindelijk het heuglijke nieuws wereldkundig maken dat we samen met stad Antwerpen en het Agentschap Natuur & Bos (ANB) werken aan een project dat burgers en beleid dichter moet brengen bij stedelijke natuur: het Natuurhuis Brialmont. Het gebouw, dat in het Natuurpark Wolvenberg (naast natuurgebied Wolvenberg) zal komen en onder toezicht van het departement Omgeving zo duurzaam en natuurinclusief mogelijk zal geconstrueerd worden, gaat een aantal functies verenigen.

Natuureducatie en -sensibilisering

De belangrijkste taak voor de lokale en regionale Natuurpuntafdeling is het educatieve en sensibiliserende werk rond natuur in de stad. We hopen de Antwerpenaar kennis te laten maken met de rijke natuur van zijn stad, hem te verwonderen met de enorme diversiteit en desgewenst ook nog mee te geven welk steentje hij zelf kan bijdragen om dit alles te behouden en wie weet zelfs nog te verrijken.

We plannen enerzijds een permanente en regelmatige tijdelijke tentoonstellingen, maar we zullen anderzijds ook begeleide wandelingen organiseren. Het Natuurhuis Brialmont zal daarbij ingeschakeld worden als plek waar de voorbereiding van de wandelingen gebeurt en waar een korte nabespreking kan plaatsvinden. In de buurt wordt een kleine poel heraangelegd, waar we waterdiertjes kunnen verzamelen die in het Natuurhuis onder vergroting kunnen bekeken worden. Scholen zullen bij ons terecht kunnen voor lessenpakketten en natuureducatieve activiteiten rond stedelijke natuur.

Ontmoetingsplek

Daarnaast zal het Natuurhuis open staan voor alle bezoekers die -al dan niet bij een drankje- even willen verpozen in de groene omgeving. Bezoekers van het park of natuurgebied, maar ook de Berchem- en Antwerpenaar zijn welkom.

Natuurbeheer Wolvenberg

Ons lokale beheerteam steekt wekelijks de handen uit de mouwen om in het erkende natuurgebied Wolvenberg/Brilschans aan natuurbeheer te doen. Zij hebben daarvoor nogal wat materiaal nodig. Voor de stockage van dat materiaal wordt een opslagplaats voorzien bij het Natuurhuis.

Samenwerking

Heel waardevol zal ook de samenwerking zijn met het ANB, dat in het Natuurhuis een bovenlokaal kenniscentrum ontwikkelt waar steden en gemeenten terecht zullen kunnen voor informatie en ondersteuning bij het ontwikkelen en beheren van stedelijke natuur.

Van in het begin was ook duidelijk dat de locatie op de historische Brialmontomwalling nodige aandacht vraagt voor het aanwezige erfgoed en zijn geschiedenis. Hierrond zal met de erfgoedsector worden samengewerkt.

Steun dit unieke educatieve initiatief!

In tegenstelling tot 'meer landelijke' Natuurpuntafdelingen, heeft de afdeling Antwerpen Stad als pure stadsafdeling zelden of nooit de kans om natuuraankopen te realiseren.

Het Natuurhuis biedt nu de unieke gelegenheid om een waardevolle bijdrage te leveren voor de natuur via educatie en sensibilisering! Daarvoor durven we jouw financiële steun vragen.

Schrijf je gift over op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt en vermeld: 'project 4032 Natuurhuis Brialmont'

Van elke gift van meer dan 40 euro krijg je via de belastingen 45 procent terugbetaald. Verschillende giften aan Natuurpunt worden samengeteld. Tot tien procent van je netto-inkomen kun je in mindering brengen. Als het bedrag van je belasting nul is, heb je geen recht op belastingvermindering.

Koen V.K.

Als je dit tijdschrift in handen krijgt, is de roep van de koekoek alweer verstomd. Met zijn typische roep is de vogel al eeuwenlang een van de lenteboden, en een inspiratiebron voor tal van componisten. Herman Van Looken kon deze vogel de voorbije lente in volle vlucht verrassen in Zeeland.

Uw biologische verswinkell!

Van de Wervelaan 10 - 2970 Schilde

Tel. 03 384 09 66 - Fax. 03 384 20 16

E-mail: schilde@bioshop.be www.bioshop.be

Uw partner in gezonde voeding!

BIODYVINO

partner van Natuurpunt

Website

www.biodyvino.be

Het grootste assortiment

biologische, biodynamische

en Natuurwijnen in België

Zetel: ZOERSEL, Ten Hoflaan 22 Tel. 03-312 24 38

Magazijn: AARTSELAAR, Schelselei 15 C

Hier groeit plezier

Sponsors

Aveve Malle
Antwerpsesteenweg 51
2390 Malle
gabriels.roel@aveve.be

snoepcreaties
geschenkmanden
ballonnen

snoep
pralines
doopsuiker

juwelen
handtassen
...

Tip!

Eigen ideetje
voor doopsuiker
en drukwerk?
Wij creëren dit
voor jou!

MARLY

Pastoor van Loenhoutlaan 5
2390 Westmalle • T.: 03 311 61 41
marly@mail.be
www.doopsuikermarly.be

Ma-Wo-Vr-Za: 11u-18u • Di-Do: 14u-18u • Zondag gesloten

Joris Vleugels bvba
Tuin- & landschapsarchitect
boomverzorging

Blijkerijstraat 35
2390 Oostmalle
tel/fax 03 633 04 06
gsm 0495 23 44 06

joris.vleugelsbvba@telenet.be

www.jorislveugels.be

Sponsors

meer

Energie

voor onze

toekomst!

Sponsors

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas ☀ tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 ☀ info@ebem.be

HORTA WESTMALLE

JE PARTNER VOOR TUIN & DIER

HORTA Westmalle • Jacobin

Antwerpsesteenweg 383 • 2390 Westmalle
T. 03 312 04 36 • westmalle@horta.org

www.horta.org

Sponsors

Wijngaardhof

Meer dan Bio

**BIOLOGISCH,
LOKAAL,
DUURZAAM
& FAIR**

Dagelijks
een breed **biologisch**
assortiment in onze
boerderijwinkel met
ruime parking !

Groenten & kruiden vers van het veld, fruit, kazen (van de verstoog), vegetarisch/vegan beleg, vlees, droge voeding (ook glutenvrij), zuivel, bieren & wijnen, sappen, broden, verzorgingsproducten, huishoudproducten en dierenvoeding.

**5% korting
voor leden van
Natuurpunt
of Velt !**

Wijngaardhof • Heidsiebaan 22 • 2390 Westmalle

onze openingsuren

dinsdag tot en met vrijdag van
8u30 tot 18u00,
zaterdag van 8u30 tot 17u00

☎ 03/502.92.99

✉ info@meerdanbio.be

🌐 www.meerdanbio.be

📘 www.facebook.com/wijngaardhof

Sponsors

TAVERNE - KOFFIEHUIS - IJSSALON

de Comme

Lierselei 8 2390 Oostmalle

tel. & fax 03/312.03.13

BARTELS
DRUKKERIJ

ONTWERP DRUKWERK PRINT

www.drukkerijbartels.be

Drukkerij Bartels
Steenweg op Turnhout 42
2330 Merksplas
info@drukkerijbartels.be
0475 455 777

**AFFICHES
DRANKBONNEN
INKOMKAARTEN
FLYERS
BROCHURES
STICKERS
GEBORTEKAARTJES**

2BOOTS
Coaching
www.2boots.be

Privé of Zakelijk
Alleen of in team

Natuurcoaching
Stress & Burnout coaching
Loopbaan coaching
met Loopbaan cheques VDAB

**NEXT
STEP
COACHING**

i.s.m.

Inverde

LOOPBAANCHEQUE

VERKRIJGBAAR VIA
VDAB.BE/LOOPBAANCHEQUES

Peter Massy
Coach – Trainer
peter@2boots.be
Tel: 0487 906 180

Nextstep Coaching Violetlaan 34 - 2980 Zoersel

Oostmalsesteenweg 355/357

2310 RIJKEVORSEL

Tel. 03/312.03.75

info@oris-wuyts.be

www.oris-wuyts.be / www.oris-wuyts-tuin.be

Sponsors